

pli à sacerdote sistebantur, statimque agnus in holocaustum, ovis pro peccato, aries in hostiam pacificam offerebatur. Victimis immolatis, Nazaraei coma abradebatur, igne altaris absumenda : dein traditum sibi à sacerdote arinum, arietis atque panis et lagenae oblationem Nazaraeus iterum sacerdoti restituebat, coram Domino elevandam. His peractis, vini usus Nazaraeo permittabatur. Si voti tempore fortè coram eo vir aliquis occubisset, iterum caeremonia nazaraeatis ab exordio repetende erant, atque insuper duo columbae in expiationem offerebantur.

Cùm tota ante Chanaanitis idololatriæ superstitione teneretur, quo tempore ab Hebræis occupata est, omnia facte religionis monumenta, quæ unquam occurrerent, subverti, lucos, aras, petras, columnas, et doctum simulacra Deo justitiam (Lev. 16, 4; Deut. 15, 4). Sibi verò primùm

aram ex glebis ad radices Sinai excitari (Exod. 20, 24, 25) voluit; deinde alteram ex ligno excavatam, æreisque laminis superindutam, et in tabernaculo collocandam, quæ craterem æneam ad medium clavi suspensam sustinendo igni continebat (Exod. 27, 8). Porro ad illam per gradus ascendere vetitum, ne fortè inter ascendendum ea detegerentur in sacerdotibus, quæ intentionem pudorem offenderent (Exod. 20, 26). Judeis terre promissionis limites ingressis, jussit Deus alias ex tribus montem Garizim conscendere, ibique legem Dei servantibus benedictiones precari, alias verò montem Hehal tenentes, diramprecari in legis prævaricatoribus (Deuter. 11, 29, et 27, 15, 27, 25). Ara deinde ingens erigenda calce obliata, in qua Lex Dei inscriberetur. Porro hoc præceptum à Josue impletum est (Josue 8, 50, 51).

DE POLITIA, SIVE RATIONE JURIS DICENDI

APUD VETERES HEBRÆOS, ET POTISSIMUM DE SANHEDRIO,

Dissertatio.

Reipublice Hebræorum constituta crepundia ex latà à Deo in monte Sinai lege, susceptoque à Moysè populi regimine, ac tandem inceptà ad normam divinarum legum politiam, repetenda sunt. Frustra enim in populo, dum in Ægypto versabatur, certam politiam, certosque judices Israelitas pleno jure regentes exquiramus; quos enim operibus fratrum præpositos (Exod. 5, 6), sive quos seniores appellatos (Exod. 3, 16) in Scripturà novimus, iis spontè quidem populum paruisse, nullam tamen eos cogendi habuisse auctoritatem, planum est. Moyses omnium primus plenum in populum suum jus supremamque auctoritatem obtinuit. Solus omnia reipublice onera sustinuit, donec monente Jethro sacro suo, in partem laboris selectos ex fratribus accivit. Consultissimus enim ille senex animadvertens unicum virum juris dicendi inter populum majus ferre pondus quam sustineri posset, selectos sibi viros ut adsiceret Moysi auctor fuit (Num. 11, 16). Ejus igitur consilia secutus Moyses (Exod. 18, 25, 26), *electis viris strenuis de cuncto Israel, constituit eos principes populii, tribunos, et centuriones et quinquagenarios et decanos, qui judicabant plebem omni tempore.*

Quidquid autem gravius erat, referebant ad eum, faciliora tantummodò judicantes.

Hæc politia parùm mansit: ab adventu scilicet Jethro in castra Israelitarum, paulò ante quam Israelite à Cadesbarne moverent, usque ad castra metationem ad sepulchra Concupiscentiæ, quò tridui itinere è monte Sinai populus venit. Ibi enim Deus senatum septuaginta virorum selegit, quos divini Spiritus illapsu instructos Moysi assignavit adjuutores. Ibi Sanhedrii defensores prima constituti illius celebratissimi senatus, de quo nos infra fusiùs, fundamenta collocant. En igitur senatus 70 senioribus constitutus, cui Moyses præesset, omnesque simul pro eo, quem à Deo habuerant, prophetiæ spiritum jura populo dabant. Mansit tamen simul constituta auctore Jethro antea politia; quibus iudicibus collatam credimus auctoritatem dirigendi res civiles, ad politiam et militiam pertinentes; quemadmodum et judicia omnia ad senatum septuaginta deferabantur; exceptis tamen causis gravius, de quibus Moyses ipse cognoscebat. Malunt tamen rabbiini, nec injurià fortassè, hoc septuaginta seniores ex ipso iudicium sub Jethro constituto numero fuisse.

ita constituta res toto itinere per desertum spatio scilicet 59 annis circiter obtinuerunt. Nec sanè aptior alia politia invehi potuisset, imò vix aliter deducendus videbatur populus, qui in unum veluti cæcum coalescens, ambulantis civitatis speciem referebat. Cæcus facilis erant et communes, litium pars maxima, quòd agrorum et latifundiorum divisio nulla esset, succibus; quare parvus iudicum numerus totam rempublicam facillè administrabat.

Verùm cautè repitans legislator futurum ut in terrà promissionis ea politia ratio haberetur incommoda, jussit constitui in singulis urbibus iudices et magistratus (1) pro causis civium cognoscendis, ita tamen, ut si quid gravius emerisset, illud ad locum à Domino selectum deferretur, sacerdoti de familia Aaron, penes quem tunc temporis suprema esset auctoritas, iudicandum; hujus autem iudicio non acquiescere capitale decrevit (2). Alibi etiam cavet, si homicidium aliquod, cujus auctor lateat, commissum deprehendatur, acciri statim sacerdotes, ad quos attinet (Deut. 21, 5) *omne negotium et quidquid mundum vel immundum est* (Heb., omnis causa, et omnis plaga); ab illis verò, adhibitis etiam senioribus vicinioris urbis, crimen expiandum, tum et ira Dei à populo advertenda. Eadem sacerdotum judicialis auctoritas asseritur etiam, Deut. 19, 16: *Si steterit testis in iudicio contra hominem, accusans eum prævaricationis, stabant ambo, quorum causa est, ante Dominum in conspectu sacerdotum et iudicum qui fuerint in diebus illis; cumque diligentissimè perscrutantes invenerint falsum testem dixisse contra fratrem suum mendacium, reddent ei, sicut fratri suo facere cogitavit.* Paraphrastes Onkelos, cujus interpretationes maximi sunt inter rabbiinos ponderis, verba illa Deut. 33, 9, 10: *Qui dixit patri suo et matri suæ: Nescio vos, explicat de sacerdotibus, qui in causis iudicandis rectam iudicii lancem tenent, ut solam respiciant veritatem et aequitatem, nihilque in carnem et sanguinem inclinent; quæ interpretatio ex subsequenti ver-*

siculo confirmatur, cum de filiis Levi sermo est, qui servaverunt, ait Moyses, *iudicia tua, è Jacob, et legem tuam, è Israel.* In eandem idem loquitur Ezechiel 44, 24: *Cum fuerit controversia, stabunt in iudiciis meis, et iudicabunt. Leges meas et præcepta mea in omnibus solemnitatibus meis custodiant.* Samaritani in suà ad Scaligerum Epistolà testantur summam apud se auctoritatem esse penes summum sacerdotem, ad cujus iudicium undique ex urbibus convenirent. Ita porro ille populum iudicat, ut vel in ipsas cogitationes ferat sententiam; omnia ad ejus nutum terminantur; felicem profectò qui sacerdotis illius dicto audiens est; infelicem, qui jubentem contemnit. Iis igitur rerum iudicarum status fuit, cum pax et religio in tranquillo manserant.

Nec sanè aliter legislatoris mentem Josephus interpretatus est tradens constitutos ab illo in singulis urbibus septem iudices, qui adhibitis duobus Levitis jus civibus dicerent. Majoris tamen indaginis causa, ait, ad urbem à Domino selectam, summo sacerdoti, prophetae et senatui cognoscende deferabantur. (Antiq. l. 10, c. ult. cont.) Ipsi pariter regi inconsultis summo sacerdote et senatu nihil agere fas erat. Atque in opere contra Appionem, de politia Hebræorum agens (cont. Appion. l. 2, c. 61), nullam consilii unquam posse aut politiam neque aequiorem neque sanctiorem, quam que Deum auctorem habet supremum rerum arbitrum. Deus autem iste magnus omnium simul sacerdotibus rerum sacrarum majoris momenti administrationem reliquit, auctoritatem in reliquis res omnes penes summum sacerdotem esse disposuit. Horum igitur cure datur, addit Josephus, ut legis sanctiones et discipline ratio salve perseverent et integra: de controversiis ita iudicant, ut et animadvertendi in sententias habeant. Quod igitur sanctius quam Hebræorum politia? Itaque ex Josephi sententià (idem eod. lib.), Judæorum reipublica neque ad monarchiam neque ad democratiam referebatur, sed genus quoddam politia constituebat quod Deum habens supremum arbitrum, theoretica jure rectèque appellaretur. Nec sanè sacerdotes alique primores iudices aliter de causis cognoscebant, quam delegatà sibi à Deo auctoritate; ejusque veluti tribunalis assidentes, coram arca et in loco à Deo selecto iudicia ferabant. In causis discutiendis legum oracula consulebantur; nec raro judices divinitus inspirati sententias, tanquam è tripode, proferebant; quin et in causis gravius summus sacerdos non prius iudicabat, quam urim et thummim

(1) Deut. 16, 18: Iudices et magistratos constitues in omnibus portis tuis.

(2) Deut. 17, 8, 9: Si difficile et ambiguum apud te iudicium esse perspexeris... et iudicium intra portas tuas videris verba variari, surge, et ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus, veniesque ad sacerdotes Levitici generis, et ad iudicem qui fuerit eo tempore, quæresque ab eis, qui indicabunt tibi iudicii veritatem... Qui autem superbiert, nolens obedire sacerdoti imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, et decreto iudicis, morietur homo ille.

ferens, à Deo edoceret. Porro, ait Josephus (ibid.), summo sacerdoti potissimum incumbat leges sertas tectas servare, dijudicare de controversiis, atque reos sententia damnatos punire; quicumque sacerdoti parere recusasset, in eum tanquam læse majestatis divina reum ultimo supplicio animadvertelatur.

Ad hanc politiam normam Hebræorum rempublicam nunquam non reformandam curarunt viri illi religiosi, qui hanc provinciam identidem susceperunt. Quare si non adeo constans ejus successio in historia populi appareat, in causâ fuisse credendum est, quod nec iudices neque principes recti semper tenaces apud illos regnarint, ac senior quandoque populus religionis sue exercitium neglexerit, ac tandem bellis non raro regio turbaretur. Qui enim, e. g., fieret, ut leges et judicia ordine à legislatore prescripto servarentur inter persecutiones et captivitates, quæ iudicibus regnantibus malorum successione quâdam populum opprimebant? Satisne religionis ad leges servandas in populo fuisse crederetur, dum eò usque irreligionis processerat, ut in scelera omnia et idololatriam prolaberetur? Frustra quis in eâ rerum turbatione legum tranquillam constantemque statum requirat; satisque erit ad intentum, si pro vario populi in religionem studio, exactior modo, remissior aliquando ejus politiae ratio obtinuisse videatur.

Post obitum Moysis, Josue rerum politus constitutam à decessore reipublicæ formam in Chanaanitide statim invehere non potuit. Prius enim sub jugum mittenda regio fuerat, deinde in tribus dividenda. Nec post eam inductam divisionem, pactamque provinciam diutius Josue supervixit. Sub eo duce, cui ad sapientiam ac religionis studium nihil fuit reliqui, leges et politia Hebræorum floruerunt. Antequam is rerum status constitui potuisset, ipse Josue cum summo sacerdote et senioribus Israel rempublicam administrabat. Hinc populus universus, quemadmodum olim in verba Moysis, ita post ejus obitum in verba Josue juravit (Josu. 1, 10, 16, 17), ejusque imperium deinceps capitale fuisse scribit. Seniores populi unâ cum Josue fœdus cum Gabaonitis strinxerant (Josu. 9, 15). Ipse Josue unâ cum Eleazaro summo sacerdote divisioni Chanaanitidis per selectos singularum tribuum viros facte præerat (Josu. 14, 1, 2); ac tandem ætate jam affectâ Josue *omnem Israel, majoresque natu, et principes, ac duces, et magistros* in concionem vocavit (Jos. 25, 2, et 21, 1); i. e., iudices et

magistratus ex Moysis prescripto in regione constitutos accersens, fœdus inter Dominum et Israellem innovavit.

Ordinate à Josue reipublicæ politia tandem mansit, donec Israelitæ omni jugo principatus excusso in funestam illam anarchiam devenissent, quæ et altam divinarum legum oblivionem induxit, et variis captivitatibus, sub variis identidem populis, miserimam gentem oppressit. Lætis tristia vicissim successerunt pro modo criminum, et respicientiæ, quibus Deus sive ad veniam, sive ad ultionem excitabatur. In tantâ rerum vicissitudine vix fieri posset, ut exacta quædam politiae ratio apud Hebræos spectaretur. Injurie in uxorem Levite irrogatæ historia, quemadmodum et belli per eandem occasionem cum tribu Benjamin gesti, ideam ingerit populi, qui nullo quàm voluntatis singuli suæ arbitrio regerentur. Ejusdem etiam rei argumentum est historia Michæ, et Danitarum transmigratio; cujus occasione monet Scriptura, eâ ætate singulos suæ voluntatis arbitrium sectatos, ac neminem in Israele regem constitutum fuisse.

Judices à Deo pro datâ occasione identidem excitati, non ita populum moderabantur, ut despoticum sive in iudiciis, sive in populum universum auctoritatem obtinerent. In eâ tantum regionis parte quæ à jugo servitutis releverant, principatum gerebant; cùm interim cæteri sive aliis servirent, sive suo regerentur arbitrio. Fateamur etiam oportet, totam regionis eorum rationem latere nos, nihilque habere exploratum eorum, quæ ad iudicium auctoritatem et judicandi Israelis politiam pertinerent. Major politica gubernationis, et constantior ratio sub Samuele animadvertitur. Judicavit vir ille populum universum 20 annis (1); quotannis totam discurrebat provinciam, atque tribunali in Bethel, Gulgalis, et Masphat erecto, de causis cognoscebat (1 Reg. 7, 15, 16). Porro in iudiciis præscriptus à Moysæ ordo tunc servabatur. Seniores et iudices populi in causis majoris momenti Samuele convenisse leguntur (1. Reg. 8, 1, 4); Prophetæ in nomine Domini sententias pronuntiabant. Cùm affecte jam ætatis fuisset, filios suos iudices constituit in Bersabee; sed recti minus tenaces juvenes adeo seniorum Israelis animum offenderunt, ut de constituendo sibi rege cogitare ceptum sit

(1) Calmetus hic Usserium chronologiam sequitur. Juxta chronologiam Marsham, Samuel hebræam gentem rexit sexdecim tantum annis. Vid. Dissertat. in librum Judicum.

(2 Reg. 15, 2, 5, 4). Rei geste historia explorata est.

Tunc constituta à Moysæ politia omnis eversa est. Nōrat tamen providus ille legislator, Hebræorum animos tandem in regem inclinatos, nonnullasque etiam leges regi idoneas scripserat. Verum, sive ille leges ad politiam constituendam frustra crederet futuras, cùm reges pro arbitrio omnia disponant, sive Deus præcepta eâ de re sua daturum sibi reservavit, quod sanè in electione Saulis ore Samuelis præstitit; sive tandem Moyses politiam à se constitutam cum auctoritate et despotico regum imperio constare posse crederet, nihil sanè in eam rem peculiare sancivit. Saul verò ad regnum evectus nihil nisi res bellicæ curasse videtur; cætera occasione cum tribu Benjamin gesti, ideam ingerit populi, qui nullo quàm voluntatis singuli suæ arbitrio regerentur. Ejusdem etiam rei argumentum est historia Michæ, et Danitarum transmigratio; cujus occasione monet Scriptura, eâ ætate singulos suæ voluntatis arbitrium sectatos, ac neminem in Israele regem constitutum fuisse.

David vix rerum politus, pacatoque à bellis regno, nihil antiquius habuit, quàm ut per se ipsum de causis populi cognosceret. Ipsa narrante Scripturâ, sciens Absalomum ejus filium regnum affectantem (2 Reg. 14, 7), præ aulæ jamis quotidie consedisse, ubi singulos ad regis tribunal venientes alloquens, de eorum negotiis sciscitabatur, tum aqua eo poturum dicebat; sed addebat (2 Reg. 15, 5): *Non est, qui te audiât constitutus à rege. Quis me constituit judicem super terram, ut ad me veniant omnes qui habent negotium, et justè judicem?* Joab, adhibita feminâ Theuite, veniam pro Absalomo, occisi fratris reo, à Davide postulavit; mulier autem illa aliquid se à rege pro filio suo, quod subito oborta altercatione fratrem occidisse dicebat, impetraturam simulans, coram illo stetit.

Solomon, patris exemplum secutus, præ foribus aulæ jus dicebat. Exstat in libris sacris constructi ab ipso throni descriptio (3 Reg. 10, 48, 49); tum narratur sagacitas in judicio ferendo in notâ illa duarum feminarum altercatione, mutuo sese de occiso alterutrius filio accusantium (3 Reg. 3, 16, etc.). Legimus etiam regem ipsam Gabaon se contulisse (2 Par. 1, 2), comitantibus principibus, centurionibus, aliisque decibus populi adeoque et omnibus, qui juxta Moysis leges in singulis urbibus constituti fuerant. Erant apud Salomonem à consiliis

seniores et sapientissimi quamplures viri, qui post ejus obitum prudens Roboamo consilium suggesserunt, quod præpeterè ab ipso neglectum est. (5 Reg. 12, 6, etc.)

Diviso tribuum principatu, decem ex tribubus Jeroboami partes secutus, sicuti res omnes, ita et politiam Israelis vehementer turbari contigit. Inipius ille rex tunc demùm rebus suis consulturum se ratus, si omnem religionem subverteret, nihil etiam integrum reservavit eorum quæ Moysæ constituerat. Quare traditionem et constantem verè disciplinæ et politicæ successionem non nisi in regno Juda deinceps scrutari oportet.

Cùm Josaphat diuionem suam reformare statuisset, non aliam sibi proposuit normam, quàm politiam à Moysæ prescriptam (2 Par. 19, 5): *Constituit iudices terre in cunctis civitatibus Juda... et præcipiens iudicibus: Sit timor Domini vobiscum, et cum diligentia cuncta facite; non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupido munerum. In Jerusalem quoque constituit Levitas, et sacerdotes, et principes familiarum* (duo scilicet tribualia, alterum ex sacerdotibus, alterum ex laicis), *ut iudicium et causas Domini judicarent* (nempe sacerdotes) *ubiqueque questio est de lege, de mandato, de ceremoniis, de justificationibus. Amarias (1) autem, ait, sacerdos et pontifex vester, in his quæ ad Deum pertinent, præsidet. Alterius tribunalis princeps erat Zabadias, dux in domo Juda, super opera quæ ad regis officium pertinent; id est, præerat Zabadias causis politicis, quæ ad rempublicam et civis pertinebant.*

Eadem, quæ sub Josaphat constituta legitimus tribualia, Jeremias, sub Joakim rege Juda scribens, designat (Jerem. 26, 8, 10). Cùm enim prophetam illum sacerdotem, et pseudo-prophete judicio damnasset, quod scilicet sinistra aliqua in templum pronuntiasset oracula, populus universus in templum ad eam rem convenit. Tunc principes Juda, ceriores de omnibus facti, ex aulæ regis, ubi senatum habere consueverant, in templum se conferentes, à sacerdotibus, scribis, et populis cognitum causam ad se avocârunt. Sacerdotes et Prophete rerum mortis Jeremiam postulabant; sed principes eorum sententias abrogârunt; tum seniores populi iniquitatem prioris iudicii in Prophetam lati pro concione exposuerunt, allo-

(1) Pontifex ille Amarias fortassis idem est ac Azarias de quo Paralip. 6, 9; et idem ac Joachaz in Judæorum Chronico designatus.

rum Prophetarum exempla proferentes in medium, qui in urbem et templum imponere oracula pronuntiarent. Ex his omnibus de auctoritate senatorum et principum aucte argumentum capimus; tum et fabellam arguimus eorum, qui de auctoritate Sanhedrii mira venditarent.

Ea porro valebant auctoritate principes Juda, ut vel à regibus timerentur, eà potissimum ætate, cum politia rebus prostratis, eorum principum potentia neque resistere regis velent, nec possent. Cum Jeremias expugnanda à Chaldeis urbis Jerusalem oraculum pronuntiasset (Jerem. 35, 5), principes tradi Prophetam nova spargentem in vulgus, à rege postularunt, eumque veluti reipublice hostem puniendum dicebant; quibus Sedecias : *Ecce in manibus vestris est, inquit, nec enim fas est regem vobis quidquam negare.*

Cursim etiam spectanda est hæc occasione summi sacerdotis auctoritas. Semel, datis Itabylyone ad sacerdotem Sophoniam litteris, ita scribit : *Dominus dedit te sacerdotem (1), ut sis dux in domo Domini super omnem virum arripitum, et prophetantem, ut mittas eum in nervum et in carcerem. Et nunc quare non increpasti Jeremiam, qui propheta vobis?* (Jerem. 29, 26.) Et Phassur princeps domus Domini et sacerdos, tristia in urbem prophetantem Jeremiam percutiens in carcerem simul detrusit (Jerem. 20, 2).

Facile credimus illos septuaginta viros seniores domus Israel (Ezech. 8, 11, 16, 17), quos Ezechiel thura adolentes coram idolo pervisum spectavit, sicut et alios 25 viros, quos inter templum et altare holocaustorum terga vertentes templo, et pronos orientem solem adorare vidit; facile, inquam, credimus viros illos spectate dignitatis ipsissimos esse iudices templi et aucte, de quibus supra. Cum autem viri illi clarissimi essent, atque potentissimi in tota regione, ideò translati in captivitate, una cum Joachin in Scripturâ memorantur (4 Reg. 21, 15) : *Translati Joachin in Babylonem.... et iudices terre duxit in captivitate, etc.*

(1) Textus addit : *Pro Joiadâ sacerdote.* Quod interpretibus nonnulli negotii faciunt. Nemo nescit Joiadâ fuisse summum sacerdotem tempore Joæ, item Sophoniam sacerdotem non summum, sed secundum fuisse, 4 Reg. 25, 18. Notandum verò est hebraicam vocem שרף, verti posse : *Sub Joiadâ sacerdote.* Porro si, lapsam omnino faciem admittendo, legatur : *sub Saraiâ sacerdote* difficultas omnis tollitur; quippe Saraiâ tunc temporis erat summus sacerdos, et Sophonias sacerdos secundus.

Historia iudicii in Sozannam lati argumento est apertissimo, in causis cognoscendis apud Judæos leges aliquas observari in captivitate consuevisse, sicut et suos fuisse vernaculos gentis iudices. Sed quænam leges illæ? quis iudicium numerus, auctoritas et ordo? Estras in Palesinam redux (1 Esdr. 7, 20) plenam ab Artaxerxe obtinuit auctoritatem iudices in regione constituendi, qui de causis cognoscentes, parere reos vel ipso ultimi supplicii metu cogere. Josephus de hæc politia (Antiq. lib. 11, cap. 4) post captivitatem agens, ait, aristocraticam quamdam oligarchiâ mixtam rempublicam constitutam fuisse, in qua potissima essent sacerdotum partes; stetit autem ait usque ad Asmonæos, quo primùm tempore ad monarchiam Judæi regressi sunt. Hæc omnia quadrant cum historiâ Jaddi summi sacerdotis, qui principis Judæorum auctoritate et nomine Alexandrum Magnum Jerosolymam venientem excepit (Antiq. lib. 11, cap. 1); quemadmodum et cum litteris Arii regis Spartarum, ad Oniam summum sacerdotem, et duces gentis Judæorum datis (1 Mach. 12, 20, et Joseph. Antiq. lib. 12, cap. 5). Exstant etiam ejusdem ætatis rescripta regum Ægypti, et Syriæ pro Judæis utrique regi succedente tempore servientibus, quibus juxta suas leges vivere permissum esset, eà tamen conditione, ut tributa regibus debita solverent. Verùm in republica, cujus prostrate penitus erant res, certam rectorque dispositam politiam quod exigamus nihil est.

Quæcumque tamen nunc temporis esset reipublice Judaice economia, hæc totam Antiochus Epiphaneus, motâ in illos persecutione, subvertit. Afflictis tamen rebus Mathathias, ejusque filii, comparato fidelis populi exercitu, ita succurrerunt, ut certam simul reipublice formam redderent. Judas Machabæus in solemnî populi concione ad Maspham duces populi constituit, tribunos, centuriones, quemadmodum et præfectos super quinquaginta, et super decem (1 Mach. 5, 55). Jonathan, qui fratri Judæ in imperio successit, utraq; in se conciliatâ sacerdotali scilicet et regiâ dignitate, ita populum moderatus est, ut una cum senatu, quin et adhibito etiam populo, de rebus deliberaret. Ita sanè colligimus ex litteris Judæorum nomine ad Romanos et Lacedæmones missis. Hebræorum tum temporis politia veram rempublicam referebat aristocraticâ et democraticâ mixtam. Eâ occasione Sanhedrin omnium ore celebratissimum cepit.

Aristobulus, filius Joannis Hircani, regis nomine et insignibus assumptis, pristinum fermè ordinem in politia integrum manere passus est. Magna semper stetit senatus auctoritas, quamvis à suffragiis ferendis populus tandem excluderetur; sed et temporis successu regum ea cura fuit, ut auctoritatem suam etiam atque etiam promoventes, senatum etiam atque etiam in arcum concluderent. Ita labentes quotidie pristinae politiae res Pompeius tandem, redactâ in ditionem et in provinciam Romanorum Judæa, penitus dejecit. Superveniens aliquantò post Pompeium Gabinius (vide Joseph. lib. 13 Antiq., cap. 8, 9, 10, et de Bel. l. 1, c. 5), quique tribunalia, singula in singulis florentissimis provinciæ urbibus constituit hoc ordine : Jerusalem, Gadara, Amath, Jericho, Sephore. Sua singulis hæc tribunalibus attributa in provinciâ dedit, e qua ad assignatam sibi urbem inerte concursum facerent.

Julius Cæsar restituto in summum sacerdotem Hircano jus supremum cognoscendi de causis ad Judaicam legem pertinentibus asseruit (Antiq. l. 14, c. 17). Herodes, private adhuc auctoritatis vir, in jus coram iudicibus Jerusalem accitus, acceptam ab illis injuriam post adeptum regnum ulius est. Omnes ille iudices, excepto Sammæ viro inelyto, ultimo supplicio damnavit. Jus sanguinis ademptum Judæis 40 annis ante eversionem templi vel ipsi rabbinî fatentur; quin et de causis pecuniariis 150 annis antea cognosci desitum esse traditur in Gemarrâ (Selden. de Synedr. l. 2, cap. 15, art. 11). Defuncto H-ode, Archelaus ejus filius à regno et patriâ extorris actus, per Romanos Viennam relegatus est; tum et jus gladii omne Judæis ademptum. Legitur etiam Albinus Judææ procurator gravibus habuisse Ananum summum sacerdotem, quòd inscio procuratore senatum coegisset; idque ut sibi deinceps permitteretur Judæi, missis clam legatis Agrippæ auctoritatem implorantur.

In libris N. T. summus sacerdos senatui, vel concilio nunquam non præest. Caiphas concilii princeps capitalem sententiam in Jesum pronuntiat : *Exepit ut unus moriatur homo pro populo* (Joan. 18, 15, 14). Summus sacerdos silentium indicit Apostolis in jus eorum se vel concilio vocatis (Act. 4, 6, 18) : datis ad principes synagogarum litteris persequendi fideles Saulo jus asseruit (Act. 9, 1, 2). Idem Saulus, è persecutore in vas electionis transformatus, coram summo sacerdote Ananiâ deductus, pontificis jussu colopho cæsus fuit. Ananum pontificem

in obidione Jerosolymitanâ belli curas in se suscepisse ex Josepho intelligimus (de Bel. l. 2). Ex hisce historice monumentis politiae Judaice status et vices eo temporis tractu, quod inter consultam à Moysè rempublicam et eversionem usque Jerusalem interdidit, satis colligitur.

Post eversum templum, et urbem, nulla certa reipublice forma apud Hebræos uspiam fuit. Quare rabbinî mansisse Sanhedrin in Judæa usque ad seculum post Christum quartum, non nisi per summam impudentiam assererunt. Si quod etenim ejus vestigium toto illo tractu, qui inter Vespasianum et Adrianum intercessit, fortè deprehendatur, nullus certè judicialis in Judæa cæcus Hebræis mansit, ex quo Adrianus ipsa omnem populo aditum in eam regionem interdixit. Id sanè probat Seldenus, Sanhedrii in primis fautor, adductisque scriptorum exoticorum et Judæorum testimonio ita rem demonstrat, ut extra controversiam ponat (de Synedr. l. 2, cap. 7, art. 6, et in adden. pag. 729, et lib. 2, cap. 16).

Huic de politia Judæorum ideæ ex S. Scripturâ et Josepho conceptæ, vix ac ne vix quidem congrunt ea quæ à rabbinis venditantur; quibus proinde falsi non levis suspicio eà de causâ creatur. Cum enim nullus rabbinis alius fons illius præter scripturam suppetat, unde traditiones suas derivent, si quid S. scriptura absontum asseruisse convincantur, statim præjudicio damnati sunt. Si varia hebraica reipublice tempora inter se conferantur, variasse etiam apud illos politiam, nec eam que à Moysè sancita est, constanti traditione ad iudices et reges transisse statim intelligemus. Moyses monarchicalam Ieremâ Imperium exercuit, cui senatus 70 iudicum, de quibus in Numeris legimus, accedebat. Sub iudicibus variis reipublice status fuit : modo sine principe unusquisque suo ducebatur arbitrio, modo iudicibus, modo hostibus coacti pæbant.

Veteres reges Juda per senetipos jus populo dicebant, cujus rei exempla in Davide, Salomone, Jonathan filio Azariæ (4 Reg. 15, 12) suppetunt. Labente reipublice statu penes principes populi summa fermè auctoritas mansit. Post captivitate usque ad Asmonæos summi sacerdotes rerum potiebantur, aristocraticum democratico mixtum imperium exercebant. Tandem sub Asmonæis regibus in monarchiam reipublice status recidit, donec Romanorum armis et natio, et reipublica universa deleta est.

Hæc simul omnia contemplantes, consilium habuisse Moysen credimus, ut in reipublica sta-

tus constitueretur, in quo sacerdotes unâ cum principibus, sive iudicibus à Deo suscitatis, nec non inferioribus aliis iudicibus in singulis uribus pròpositis res gubernarentur; ita tamen ut sacerdotes, majori quippe scientiâ instructi atque minùs rebus gerendis occupati, de causis legis et religionis cognoscerent. *Non peribit lex à sacerdote*, dicebant apud Jeremiam Judæi (Jer. 18, 18). Voluit insuper ut iudicum summus princeps, atque supremus iudex summus sacerdos agnosceretur, ad quem arduas omnes et majoris momenti causas deferri jussit. Principem occupatum esse voluit rebus belli et pacis tractandis, politiâ legibusque assensendis; ac tandem exerto gladio legum divinarum violationem ulcisceretur, etiam atque etiam preceptis. Ita contemptâ republicâ, *regale sacerdotium*, seu mixtum sacerdotum et regis imperium invexit. Is autem politiæ status maxime congruebat populo, qui ex Ægypto recessu egressus, sacerdotes in altissima dignitate culmine constitutos nôrat. Ipsi enim apud Ægyptios leges præscribere nedùm ceteris, sed et regibus consueverunt; ipsi reges consistere, nec non semel constitutos proscribere. Sacerdotium hereditario jure possidebatur, regnum electione. Juri dicendo sacerdotes præerunt; quin è sacerdotio ad regnum non semel aditus patuit. Si verò aliunde quàm è sacerdotium numero rex assumeretur, statim sacræ crat initiandus. Parem Moyses disciplinam apud Hebræos invehere cogitabat, quanquàm ejus consilio vix quidquam deletum fuisse sequiori aëvo, ex his quæ supra animadvertimus, satis intelligitur.

Si ea tantum quæ in S. Scripturâ traduntur de hoc argumento, scriptores prosequi voluissent, hic finem dissertationi tandem imponeremus; cùm verò plura addere rabbinis in mentem venerit, hisque plus nimò fidem habuerint interpretes plurimi nec infini subselli, eos ab errore revocandi negotium nobis capessendum duximus. Quâ in re lectores rogamus ut non viros inspiciant, sed adducta ab illis argumenta sedulo perpendant; neque enim in hoc argumendi genere viri auctoritas quidquam, sed doctorum ratio momenti aliquid confert. Rabbinis igitur, quos recentiorum scriptorum turba magistros sequitur, visum est, prima instituti Sanhedrii cunabula in electione 70 seniorum Israel consistere. Porrò cætam istam semper apud Hebræos mansisse ferunt, non ad eversionem urbis sub Vespasiano tantum, sed inde usque ad Adrianum, et diu etiam ultra. Huic autem senatui despoticam tribuunt auctoritatem, tum in

gentem universam ac tribus, cùm in regem, pseudo-prophetas, summum sacerdotem, ac tandem in arduis quibuscumque tam civilibus quàm ecclesiasticis causis, constabat 71 iudicibus, si unâ Moyses, totius senatus princeps recensetur. Quibusdam tamen christianis auctoribus visum est 72 iudices, sex pro singulis tribubus annumerare. Verùm doctores Hebræi tantum 70 recensent, quibus addunt totius Sanhedrii principem, Nomen *Sanhedrin* ex græco *Synedrion*, nempe senatus, seu viri simul assidentes, corrupto derivatur. Apud Macedones adlecti in senatum Patres *Synedrî* appellantur (1).

Præerat Sanhedrio *Nasi*, seu princeps, cui secundum in dignitate ad dextram principis assidens, succedebat pater. Sequebantur cæteri patres in hemicyclum ad levam principis assidentes, juxta Maimonidem, seu potius hinc inde ad utrumque principis latus. Locus habendi senatus consuetus erat aula templi dicta: *Aula lapidibus strata*; cùm tamen die sabbati, seu feriâtâ cogendus esset, tunc locus destinatus erat aula in antemurali sita, in ipso montis, ubi templum constitutum, ingressu. Verùm, sive iis diebus, sive die solemnitatibus vel sabbatum præcedenti, sicut etiam nocte, nullus judicialis actus fieri permittitur. Quancquàm, si ante noctem aliquid inceptisset, nocte subeunte, absolvere fas erat. Stante adhuc priori templo, nempe ante captivitatem Babylonicam nulla dies erat à Sanhedrio feriata, si festa excipiantur, quemadmodum et sabbata, ac dies solemnitatibus præcedentes. Verùm, post Esdram, habendo senatui dies constituti sunt secunda et quinta feria. Porrò patres primo mane sub tempus matutini sacrificii cogebantur, nec nisi ad vesperam sub tempus sacrificii vespertini, scilicet sole occidente, ad propria remeabant. Judicia illa inferiora, ut concilium trium, et viginti trium, sub meridiem solvebantur.

Patres in Sanhedrium adlecti ex iudicibus inferioribus, nempe ex cæta 25 iudicum eligebantur. Initiabantur autem manum impositione, quâ potestas largiendi Spiritum sanctum conferebatur; adduntque post Moysen nunquam commissum fuisse, ut Spiritus sanctus charum sibi Sanhedrium disereret. Adlegebantur autem illi quorum origo pura et sine crimine; frequenter

(1) Liv. lib. 45, c. 42: « Pronuntiatum, quod ad statum Macedoniæ pertinebat, senatoribus quos Synedros vocant legendos esse; quorum consilio respublica administraretur. »

è genere sacerdotum sive Levitarum; nullâ tamen lege præceptum erat, ut è tribu Levi assumerebentur. Israëliti omnes eligi poterant, quin et ii qui ex matre tantum genus traherent ab Israëlitis; filii enim jure hebræico maternam conditionem sequuntur.

Porrò iudices illi in scientiâ legis scriptæ et non scriptæ consultissimi esse debuerant, nec leviter aspersi in magiâ, divinatione, variisque sortilegiorum generibus, quò de omnibus hisce æqua judicare potuissent. Nec etiam alienum erat illis studium medicinæ, astrologiæ, arithmeticæ et linguarum; ut traditione certum teneant Judæi, calluisse illos 70 idioma, nempe quotquot in orbe nota sunt, cùm Judæi 70 tantummodo linguarum genera distinguant. Si quis deformi esset corpore; si quis eunuuchus, quorum ut plurimum animus efferatus; si quis ætate esset grandævus; si quis aleator, fenerator, seu fenitus accipiens, hos omnes in Sanhedrium adlegere nefas. Idem jus esto in eos, qui columbas ad volatum instruerent, qui fructus septimi anni negotiationi exponerent; tandem in regem, cui in faciem resistere arduum fuisset. Sunt qui crediderint, sed temerè proorsus vel ipsum summum sacerdotem à Sanhedrio exclusum fuisse. Legimus apud Ecclesiasticum, 38, 58, opifices omnes, veluti fabros lignarios, serrarios, atque figulos *super sellam iudicii non sedere*. Quare iudicium dotes erant divitiæ, corporis et oris venustas, ac tandem ætas provector.

Quantas in omnibus fabellas vendidissent rabbinis frustra nos ob oculos lectorum ponemus; e. g., ea quæ de studio magiæ et sortilegiorum factitant, quasi scilicet iudices illis instructos fuisse oporteret. Ejusdem saporis est scientia 70 linguarum, quam singulos iudices calluisse volunt præterquam quòd enim vix est, ut tantum linguarum numero unius viri memoria complectatur; Josepho etiam asserente novimus, id studii genus Judæos proorsus neglexisse (Antiq. lib. 20, cap. ult.); et in libro quondam Hebræorum legibus anathematis formulam in eos, qui filios suos scientiis Græcorum instruant (vide Selden. Synedr. lib. 2, cap. 9, art. 2). Novimus etiam quo tempore bellum Romanorum in Judæos sub Vespasiano ardebat, cavisse Judæos lato decreto, ne filii Hebræorum unquam græcum sermonem docerentur. Relatione Evangelistarum notum est, Jesum Christum captum fuisse, accusatum, et damnatum per sacerdotes Judæos, cùm nox processit, quin et die festâ, et eâ sabbatum

præcedenti; quod sanè juri Hebræorum, si rabbinis fidem habeamus, repugnat.

Constanti iudicum Sanhedrii successione à Moysæ usque ad Christum natum et ultra etiam demonstrandæ, viri quidam scientiâ et eruditione prestantes, argumentis ex Scripturâ congestis sedulo laborarunt. Grotius in suis Commentariis nullam labi occasionem patitur, quam Sanhedrio ingerendo aptam reputaverit; ejus ipse Sanhedrii veritatem in primo libro de Jure belli et pacis pluribus firmare æqua judicare potuissent. Nec etiam alienum erat illis studium medicinæ, astrologiæ, arithmeticæ et linguarum; ut traditione certum teneant Judæi, calluisse illos 70 idioma, nempe quotquot in orbe nota sunt, cùm Judæi 70 tantummodo linguarum genera distinguant. Si quis deformi esset corpore; si quis eunuuchus, quorum ut plurimum animus efferatus; si quis ætate esset grandævus; si quis aleator, fenerator, seu fenitus accipiens, hos omnes in Sanhedrium adlegere nefas. Idem jus esto in eos, qui columbas ad volatum instruerent, qui fructus septimi anni negotiationi exponerent; tandem in regem, cui in faciem resistere arduum fuisset. Sunt qui crediderint, sed temerè proorsus vel ipsum summum sacerdotem à Sanhedrio exclusum fuisse. Legimus apud Ecclesiasticum, 38, 58, opifices omnes, veluti fabros lignarios, serrarios, atque figulos *super sellam iudicii non sedere*. Quare iudicium dotes erant divitiæ, corporis et oris venustas, ac tandem ætas provector.

Quantas in omnibus fabellas vendidissent rabbinis frustra nos ob oculos lectorum ponemus; e. g., ea quæ de studio magiæ et sortilegiorum factitant, quasi scilicet iudices illis instructos fuisse oporteret. Ejusdem saporis est scientia 70 linguarum, quam singulos iudices calluisse volunt præterquam quòd enim vix est, ut tantum linguarum numero unius viri memoria complectatur; Josepho etiam asserente novimus, id studii genus Judæos proorsus neglexisse (Antiq. lib. 20, cap. ult.); et in libro quondam Hebræorum legibus anathematis formulam in eos, qui filios suos scientiis Græcorum instruant (vide Selden. Synedr. lib. 2, cap. 9, art. 2). Novimus etiam quo tempore bellum Romanorum in Judæos sub Vespasiano ardebat, cavisse Judæos lato decreto, ne filii Hebræorum unquam græcum sermonem docerentur. Relatione Evangelistarum notum est, Jesum Christum captum fuisse, accusatum, et damnatum per sacerdotes Judæos, cùm nox processit, quin et die festâ, et eâ sabbatum

præcedenti; quod sanè juri Hebræorum, si rabbinis fidem habeamus, repugnat.

Constanti iudicum Sanhedrii successione à Moysæ usque ad Christum natum et ultra etiam demonstrandæ, viri quidam scientiâ et eruditione prestantes, argumentis ex Scripturâ congestis sedulo laborarunt. Grotius in suis Commentariis nullam labi occasionem patitur, quam Sanhedrio ingerendo aptam reputaverit; ejus ipse Sanhedrii veritatem in primo libro de Jure belli et pacis pluribus firmare æqua judicare potuissent. Nec etiam alienum erat illis studium medicinæ, astrologiæ, arithmeticæ et linguarum; ut traditione certum teneant Judæi, calluisse illos 70 idioma, nempe quotquot in orbe nota sunt, cùm Judæi 70 tantummodo linguarum genera distinguant. Si quis deformi esset corpore; si quis eunuuchus, quorum ut plurimum animus efferatus; si quis ætate esset grandævus; si quis aleator, fenerator, seu fenitus accipiens, hos omnes in Sanhedrium adlegere nefas. Idem jus esto in eos, qui columbas ad volatum instruerent, qui fructus septimi anni negotiationi exponerent; tandem in regem, cui in faciem resistere arduum fuisset. Sunt qui crediderint, sed temerè proorsus vel ipsum summum sacerdotem à Sanhedrio exclusum fuisse. Legimus apud Ecclesiasticum, 38, 58, opifices omnes, veluti fabros lignarios, serrarios, atque figulos *super sellam iudicii non sedere*. Quare iudicium dotes erant divitiæ, corporis et oris venustas, ac tandem ætas provector.

Quantas in omnibus fabellas vendidissent rabbinis frustra nos ob oculos lectorum ponemus; e. g., ea quæ de studio magiæ et sortilegiorum factitant, quasi scilicet iudices illis instructos fuisse oporteret. Ejusdem saporis est scientia 70 linguarum, quam singulos iudices calluisse volunt præterquam quòd enim vix est, ut tantum linguarum numero unius viri memoria complectatur; Josepho etiam asserente novimus, id studii genus Judæos proorsus neglexisse (Antiq. lib. 20, cap. ult.); et in libro quondam Hebræorum legibus anathematis formulam in eos, qui filios suos scientiis Græcorum instruant (vide Selden. Synedr. lib. 2, cap. 9, art. 2). Novimus etiam quo tempore bellum Romanorum in Judæos sub Vespasiano ardebat, cavisse Judæos lato decreto, ne filii Hebræorum unquam græcum sermonem docerentur. Relatione Evangelistarum notum est, Jesum Christum captum fuisse, accusatum, et damnatum per sacerdotes Judæos, cùm nox processit, quin et die festâ, et eâ sabbatum

præcedenti; quod sanè juri Hebræorum, si rabbinis fidem habeamus, repugnat.

Constanti iudicum Sanhedrii successione à Moysæ usque ad Christum natum et ultra etiam demonstrandæ, viri quidam scientiâ et eruditione prestantes, argumentis ex Scripturâ congestis sedulo laborarunt. Grotius in suis Commentariis nullam labi occasionem patitur, quam Sanhedrio ingerendo aptam reputaverit; ejus ipse Sanhedrii veritatem in primo libro de Jure belli et pacis pluribus firmare æqua judicare potuissent. Nec etiam alienum erat illis studium medicinæ, astrologiæ, arithmeticæ et linguarum; ut traditione certum teneant Judæi, calluisse illos 70 idioma, nempe quotquot in orbe nota sunt, cùm Judæi 70 tantummodo linguarum genera distinguant. Si quis deformi esset corpore; si quis eunuuchus, quorum ut plurimum animus efferatus; si quis ætate esset grandævus; si quis aleator, fenerator, seu fenitus accipiens, hos omnes in Sanhedrium adlegere nefas. Idem jus esto in eos, qui columbas ad volatum instruerent, qui fructus septimi anni negotiationi exponerent; tandem in regem, cui in faciem resistere arduum fuisset. Sunt qui crediderint, sed temerè proorsus vel ipsum summum sacerdotem à Sanhedrio exclusum fuisse. Legimus apud Ecclesiasticum, 38, 58, opifices omnes, veluti fabros lignarios, serrarios, atque figulos *super sellam iudicii non sedere*. Quare iudicium dotes erant divitiæ, corporis et oris venustas, ac tandem ætas provector.

Quantas in omnibus fabellas vendidissent rabbinis frustra nos ob oculos lectorum ponemus; e. g., ea quæ de studio magiæ et sortilegiorum factitant, quasi scilicet iudices illis instructos fuisse oporteret. Ejusdem saporis est scientia 70 linguarum, quam singulos iudices calluisse volunt præterquam quòd enim vix est, ut tantum linguarum numero unius viri memoria complectatur; Josepho etiam asserente novimus, id studii genus Judæos proorsus neglexisse (Antiq. lib. 20, cap. ult.); et in libro quondam Hebræorum legibus anathematis formulam in eos, qui filios suos scientiis Græcorum instruant (vide Selden. Synedr. lib. 2, cap. 9, art. 2). Novimus etiam quo tempore bellum Romanorum in Judæos sub Vespasiano ardebat, cavisse Judæos lato decreto, ne filii Hebræorum unquam græcum sermonem docerentur. Relatione Evangelistarum notum est, Jesum Christum captum fuisse, accusatum, et damnatum per sacerdotes Judæos, cùm nox processit, quin et die festâ, et eâ sabbatum

Sed qui iudices illi damnatae Suzanne (Dan. 13) rei? Eos certe in numero Sanhedrinorum haberent, si historia esset apud illos canonice auctoritatis. Contendunt Talmudistae scribas illos, qui olim in Jabes Galaad (1 Par. 2, 54) sedem habebant, Patres fuisse Sanhedrimos. Quid, eò usque confidentie devenit est, ut 70 viri Bethsamite percussis à Deo in poenam visæ sine integumentis arce, ad Sanhedrium spectas se affirmarent (1 Reg. 6, 19)? Hæc sanè omnia miseratione digna sunt, atque sententiam, cui, meliorum defectu, patrocinium ex levioribus hisce queritur, deserendam suadent.

Rebus iudaicis in captivitate Babylonica planè prostratis, nihil tamen in successione Sanhedrii graviter intentatum fuisse Hebraei asserunt. Baruc, inquit illi, ad caetum illum ante captivitatem pertinens, in Babyloniâ defectus successore Esdrâ reliquit. Esdras in Chanaanitidem restitutus, impetratâ à rege Artaxerxe facultate, et veterem politiam, et ordinem iudiciorum reddidit (1 Esdr. 7, 9). Sunt qui crediderint iudicium numerum usque ad 120 sub Esdrâ prorogatum fuisse; quâ de re plures Hebræorum doctores (Seld. de Syned. lib. 2, cap. 16, act. 6). Voces *principes et senatus*, quæ in libris Machabæorum leguntur (2 Machab. 1, 10, et 11, 27), apertissime Sanhedrium exprimere Grotius autumavit. Porro cæterus iste usque ad Simonem Justum, qui principem in eo locum tenuit, sub Alexandro Magno perseveravit. Vacuam obitu Simonis dignitatem Antigonus Soceus non obtinuit tantum, sed et novam principum seriem instituit. Antigonum enim excepti Josue filius Joazar; hunc Josue filius Perachia, quem virum rabbinum impudentissimè asserunt Christum habuisse discipulum, sociumque in Ægyptum comitasse; scilicet vir 150 annis Jesu Christo senior, hæc præstare facile potuit. Dein principatus ad Judam filium Tabai transiit; ex quo ad Samaïam; hinc ad Hillel, atque ordine demum ad Rabban Jochanan filium Zachai. Aliis tamen placet Simonem filium Hillel post patrem Sanhedrio præficere; cui Gamaliel filius successit. Porro Gamaliel, si rabbinis fides, ipsissimus est, quem S. Paulus præceptorum audivit, Gamalielæ vitâ functo, locus factus est Simoni ejus filio, qui eodem cum Jerusalem facti intercedit. Post Simonem sequitur alter Gamaliel, filius Simonis, qui dignitatem Simoni filio Simonis II reliquit; dein ordine Judas sanctus filius Simonis, Gamaliel filius Judæ, Judas filius Gamalielis, Hillel secundus filius Judæ, Judas filius Hillel dein alter Hillel filius Ju-

dæ (1), ac tandem Gamaliel filius Hillel, de quo sermonem esse credunt in Cod. Theod. titul. B. lib. 16, 22.

Per hos gradus Sanhedrium constanti successione à Moysæ usque ad initium christianæ ære seculum quintum deducunt. Quoniam inter Sanhedrii patronos non satis etiam hæc in re coarctat: sunt enim qui (Grot. ad 1 Par. 2, 4; Postol. de orbis Conter. lib. 4; Galatin. de Arcan. lib. 4, cap. 6) exitum hujusce senatûs constituant in cæde iudicium, quâ Herodes iniri à se regni gaudia funestavit (Joseph. Antiq. lib. 14, c. 8), simulque variis fortune vicibus factum esse credunt, ut constans illa Sanhedrii successio aliquoties interrumpere. Sed nihil vicissitudinibus rabbinum permittunt, integrum successione filium usque ad tempus jam designatum ita decentes, ut in variâ politia et reipublicæ fortunâ, idem semper mansisse Sanhedrium, loco solummodo et formâ quandoque variatum, adstruant.

Moyse enim ætate, inquit illi, locus habendo senatui ante fores tabernaculi testimonium destinatus erat. Post constitutas in Chanaanitide sedes, idem erat et Sanhedrii et tabernaculi Domini locus; quare prius in Silo, dein ordine in Masphâ, Galgalis, Nobe, Gabaon, in domo Obbedom, ac tandem in Jerusalem Sanhedrii patres coacti sunt. Porro in Jerusalem, ubi tandem constitit, sedes concilio assignata est in *aulâ lapidibus stratâ*, extra quem locum capitalem sententiam dicere (quod unice supremo huic tribunalî cæteris inferioribus denegatum jus relinquebatur) nefas erat, inquit Talmudistæ. Hinc fatum esse addunt, ut variatâ tandem Sanhedrii sede nullam patres capitalem sententiam amplius pronuntiarent. Contigit ea transmigratio 40 annis circiter ante postremam templi eversionem, scilicet anno Jesu Christi circiter 50. Quod sanè cum Evangelio quadrat, cum in passione Christi Judæi aperis verbis nullum sibi esse jus hominem ultimo supplicio damnandi professi sint (Joan. 18, 31). Quamvis id etiam contendant rabbinum (ea est eorum fides et sinceritas), nimirum in aulam rediisse eâ occasione patres, ut Christum damnarent (Tosiph. ad Gemar. Babyl. tit. *Sanhed.*, c. 4). Ex aulâ igitur templi migrarunt patres Sanhedrii in Hanot, locum in monte, cui templum insidet; dein intra urbem Jerusalem, postea Jamuiam, tum Jericho, atque ordine in Usam, Sepharvaïm, Betsanin, Sephorim, ac

(1) Seldenus putat de hoc Hillel sermonem esse in Epist. 23 Juliani imperatoris.

tandem Tiberiadem translati sunt. Harum vicissitudinum causas assignant rabbinum, non vim aliquam seu auctoritatem quæ Sanhedrium coegeret; omnia enim eo tribunalî inferiora: sed totam mali rationem criminibus atque plus nimio frequentibus Judaorum sceleribus imputandam dicunt: ac si iudices et medicos idèo potissimum destituisse urbem par esset, quòd illarum ope maximè indigeret.

Sed rabbinorum fastus atque inanis jactantia tunc maximè apparet intolerabilis, cum auctoritatem Sanhedrii in immensum exaggerant. Huic enim, si rabbinos auidas, subjicitur non universa tantum gens, sed et reges, summi sapientiores et propheta, subjiciuntur, inquam, eo servitilis genere, ut pro levibus quandoque culpis ipsi reges flagrorum supplicio damnarentur. Illud tamen commodi accedebat, quòd flagrorum illud supplicium non ita, quemadmodum apud nos, servile apud Judæos habetur, sed et Sanhedrii patronis visum est. Si rex contra legem deliquisset quidquam convinceretur, statim coram Sanhedrio vestibus exutus flagrorum ictibus crimen expiabat. Si rex uxores ultra 18 duxisset, si equos innutrisset plures quam quos currus ab eo possessi exigent; si auri et argenti plus aliquid comparasset quam quod in ministris impendendum esset, statim ad flagra. Genus id erat exomologesis, cui princeps eâ occasione subdabantur, suosque ipsi tortores eligebant. Statim à flagris regiam dignitatem repetebant.

Sed tribunalis hujus venerabilis maximè forma spectabatur; cogebantur enim patres in aulam ita constructam, ut media extra templi claustra, media verò intra atrium contineretur: cum autem in atrio templi assidere nefas esset, quæ aulæ pars atrio respondebat, hæc oratoribus, qui stantes perorabant, destinabantur; reliquis interim locus extra ambitum templi iudicibus reservatus: quare iudicibus assidere permittuntur.

Nunc quid in Sanhedrio juris servaretur, exponendum superest, quamquam plura ejus rei in Commentario nostro super leges Mosaicæ congressimus: en tamen aliquid memorabile; quòd de lege immorgerum in parentes filium (Deut. 21, 18, 19) puniente latum est. Porro eam legem maximi sanè momenti ad politiam rectumque reipublice ordinem servandum eâ quæ cæteras omnes odiosas leges audaciâ, mirè deformarunt Hebræi; tot enim illa limitationibus, exceptionibus, cavillis restringunt, ut ne violari quidem unquam possit. Ita ergo san-

ciunt rabbinum: Si quis filius in parentes immorgerus eo de crimine unice damnandus est, hunc oportet decimum tertium ætatis annum exceussisse; cænim atque minores legi illi non subjiciuntur; ita verò ætatem hæc attingisse oportet, ut paucis tantum mensibus legis imperio parere cogantur, scilicet usque ad plena pubertatis annos. Parcendum censeo ab obscuro illis iudiciis recensendis, quibus pubertatem assequuntur; decori enim et verecundia renuntiandum esset illi, à quo scurrilia ista in medium afferentur. Puella, addunt illi, huic legi non subditur; ait enim Moyses: *Si filius*. Oportet insuper filium hunc lege puniendum, furio subripiente patri tantum, non cæteris; et eo consilio aliquid subripuisse ut crudeliter. Neque id tantum, sed eâ aviditate potum cibumque deglutisse, ut totam simul buccellam quinque denariorum pondere, et dimidium log vini (1) unico haustu absorberet. Si furium in alterum quam in patrem commisisset, nihil à legibus grave patiebatur; sicut imponè crimen committatur, si non carnem, sed alitia vorasset, nec vinum sed aliud quodcumque hausisset. Si verò filius in iudicium adductus, ante pronuntiandam sententiam fugâ se subtraxisset, atque interim pubertatis ipsis iudicia pateret, actum erat de iudicio. Si ex parentibus alteruter crimen remisisset, nullum alteri permittebatur jus legis severitatem in filium implorandi; scriptum est enim: *Pater et mater apprehendent eum*. Hinc neque manci parentes, neque muli, neque tandem surdi, neque etiam ceci admittentur; quòd scilicet nec filium apprehendere, nec accusare, nec filium indicare coram iudice, nec accusare possent, quòd filii vocem nunquam auscultassent. Sexcenta alia hujus sapientis libens prætereo, quibus sanè omnibus nihil excogitari potest absurdius, atque majestate divinâ indignius. Quid autem de tribunali ejus tales erant iudiciorum canones opinemur? Vix est ut in animum inducamus, eò potuisse homines ratione instructos, necdum legum Mosaicarum scientiâ consultissimos, de mentia pervenire, ut his jurisprudentiæ sanctionibus deduci sese permitterent. Quis tandem scriptores adeo nugaces, veritatis magistros habuerit unquam?

Post hæc omnia quid de Sanhedriis credamus pronum est. Nullum sanè elusimus ex iis argumentis, quæ ad illud adstruendum afferuntur Planè senatus ille juxta descriptam

(1) Log mensura est continens hemisectarium.

rabbini formam, nunquam in republica Hebræorum fuit; merum est enim Hebræorum somniantium commentum. Hinc nihil de illo satis apertum verbum in Scripturâ; nihil in Josepho, Philone, Origene, Eusebio, S. Hieronymo, viris oppido rerum Judaicarum instructissimis. Quin et in scripturâ atque historia Judoæorum plura sunt planè huic fabellæ contraria. Quis unquam, quæso, ex regibus Juda, sive Saul, sive David, Salomon, etc., ad Sanhedrium unquam reus adductus fuit? Vel unus ejus rei actus judicialis, sive certum proferatur exemplum. Reges Juda, nemine prorsus repugnanter, summos pontifices exautorabant; bellum pro arbitrio, nemine consulto, suscipiebant; judices constituiebant, removebantque: uno verbo, reges agebant, nunquam in negotiorum partem Sanhedrio accito; nunquam ejus senatus auctoritate implorata, de republicâ pro arbitrio disponebant; cui eorum auctoritatis, alioquin immodice, coercendæ nonquam Sanhedrium legimus restitisse. An fortè patres Sanhedrini tandiu turpi otio elanguerunt, donec concessa sibi à rabbinis auctoritate valentes, insuetam alioquin vim exercuerunt?

Quod autem rem penè novam Sanhedrium fuisse planè demonstrat, varietas est opinio- num, quibus ejus assertores, vel saltem ipsius veritatem penitus non reprobantes, inter se committuntur. P. Petavins (de Doct. tem. l. 2, cap. 26), alique nonnulli ex ætate Gabinii Judææ præfecti, quo auctore tribunalia in quinque Judææ urbibus constituta sunt senatum illum repetunt; Grotius, alique (Grot. ad l. Par. 21, 4) solutum credunt sub exordium regni Herodiani; rabbinos cum Scripturâ conciliaturos Sigonius, aliam (de Rep. Hebr. l. 6, c. 7) sibi de Sanhedrio ideam format, quam quæ Judæis placuerit. Tostatus neque cum Judæis, neque cum Christianis, de republica Judoæorum scribentibus, satis convenit (in Num. 11, q. 51, 52); qui enim Moysis ætate 70 judices constituti sunt, hoc putat despoti- cam, ne Moysi quidem subjectam, exercensse auctoritatem, ut ab eorum sententiâ ad superiorem alium provocare negaretur; supremam auctoritatem penes sacerdotes fuisse, penes summum sacerdotem resedisse jus Sanhedrio præsidendi, addit tandem inferiores judices sive dammandis, sive absolvendis reis nihil potuisse, illud tantum gentes, ut reum ipsum sententiæ summi sacerdotis parere cogèrent; quod etiam arrisit nonnullis commentatoribus, quoniam in rabbinorum lectione, eò magis

in recentiorum opinionis suæ tenacium scri- ptis, exercitatis.

D. Basnagius qui paucis abhinc annis hi- storiam Judoæorum vulgavit, in Sanhedrii origi- ne heret ambiguis (Hist. des Juifs, l. 1, chap. 14): cum enim primò in sententiâ P. Petavi- vi eam sub Gabinio statuens, concessisset (lib. 5, c. 1, art. 12), mutatâ demùm sententiâ sub Judâ vel Jonathâ Machabæis constitui; quanquam sub Jonathâ potius inclinet. Profectò sub Machabæis legimus senatum unâ cum summo sacerdote epistolam ad Lacedæmones dantem (1 Machab. 12, 6). Vetus auctor para- phrasum chaldaicarum, pro more ætatis suæ locutus, liminaribus Sanhedrii sistenter se Booz inducit. Legimus apud rabbinos (vide Gemar. tit. *Sanhedr.*, cap. 41), Alexandrum Jamnæum regem è genere Asmonæorum, cum in senatum venisset, assidere cum cæteris, prohibente licet Simone filio Scherah è pa- trum numero, voluisse. Herodi etiam tunc temporis Galitææ præfecto coram eo tribunalis dies dicta est. Interdictum erat etiam (Joseph. de Bel. l. 4, c. 6), Josepho teste, ne reges quidquam inconsulto senatu moverent. Vox *Synedrion*, quæ Sanhedrio æquivalere, in Evan- gelio nec semel quidem occurrit. Jesus Christi apud S. Mattheum 5, 2: *Qui dixerit fratri suo, ait, raka, reus erit concilio*, nempe *Synedrion*. Ejusdem ceteris meminit S. Marcus 15, 9, et 14, 55, et 15, 4, sicut et S. Lucas idem designat modò sub nomine *seniores populi*, cap. 7, 3 et 22, 52, 66, modò *Synedrion* (Act. 4, 15, et 5, 21), quod etiam postremum recurrit Joann. 11, 47. Tandem S. Hilarius agnoscit se- natum quemdam ex 70 patribus, quibus et versam ex hebræo in græcum Scripturam tri- buit, et depositum sensus, spiritus et doctri- næ Mosaicæ committit. Hiscæ rationibus dedecit Sanhedrium sub exitum reipublice admittere cogitur; ne verò ejus originem ante captivitatem Babylonicam prævertamus, tum alia multa, cum maxime silentium scriptorum sudent.

His etiam planè demonstratum arbitror, ve- rustam illam Sanhedrii originem, qualem rab- bini commenti sunt inter cæteras rabbinicæ fabellæ referri oportere; sicut et dubie sunt fidei ea fermè omnia quæ de prærogativis et jurisprudentiâ ejusdem tribunalis venditârunt. Tandem illud constituendum est, politam He- bræorum varias subisse pro temporum varie- tate vires, atque agitatissimæ, si alia uspiam, reipublice tolerasse fortunam. Sub Machabæis autem coeptum Sanhedrium, vires suas in dies

sub regibus Asmonæis explicavit, ex imbecil- lioribus erupidiis in tantam adolescens aucto- ritatem, ut vel ipsis regibus metum incuteret. Tandem gloriæ suæ pondere fatiscente coæctum est; suæ enim dignitati timentes principes, nullam ejus deprimendi occasionem præter- mittebant. Eo consilio Romani singulare ad id usque tribunal in quinque diviserunt; stantem- que adhuc post tot ruinas, vel emergentem iterum senatum Jerosolymitanum singularibus prærogativis expoliatum eò redegerunt, ut jure gladii adeptio, de legalibus tantum co- gnoscere et citra mortem tantummodo pmire reos permitteretur. Ita sanè diù ante ultimam

eversionem, ejus excidio præclusum est; eodem etenim fato cum urbe, templo et Judoæorum dispersione, Sanhedrium quoque obvolutum peritissimum interit. Hinc post illum memorabilem gentis Judæicæ casum, nullibi locorum audium est tribunal sive sanatus, qui despotiam plenamque auctoritatem super gentem univer- sam exerceret: quare frustra Sanhedrii vestigia exquiruntur in cæteris quibusdam ex reliquiis Judoæorum collectis, qui precario acceptæ au- ctoritatis umbram exercebant. Hæc visa sunt majoris momenti et fidei, quæ de Sanhedrio Judaico, omnium ore celebratissimo, refer- rentur.

DE SUPPLICIIS QUORUM IN SACRA SCRIPTURA MENTIO, DISSERTATIO.

Quæ lectorem faciat in hæc nostrâ disserta- tione attentum, non unâ est argumenti novitas. Religionem etenim defendimus contra detortas pravo consilio Judoæorum interpretationes; tum et lucem afferimus iis suppliciorum generibus, quibus Jesus Christus, et inclyti quidam veteris Testamenti viri martyrium consummârunt.

Plura quidem fuerant suppliciorum genere- tum apud Hebræos veteres, cum apud omnes in universum paganos, quorum quidem usus sive rarior modò, sive prorsus non obtinet. Solebat enim in crimina animadverti carceribus, vinculis, cruce, lapidibus, gladio, flagellis, igne, equuleo, fragminibus testarum, ollis succensis, rotis, aliisque hujus generis sexcentis. Non raro etiam animalium pedibus soutes proculcabantur, sub spinis quandoque atque molis triticeis conficiebantur; ne quid impræsentiarum me- morem exilia, exterminia et excommunicationes Hebræis peculiare.

Si Judoæorum doctoribus major esset fides et auctoritas, ab eorum quidem de vetustis Judoæo- rum suppliciis sententiâ recedendum non duce- remus. Fusè illi de hoc argumenti genere disse- ruerunt, latius singula diducentes crimina, quæ singulis suppliciorum generibus iuxta quæ præscriptum, expiarentur, minimè interim si- lenti opremtes quâ singulâ ratione et apparatu infligerentur. Verùm quidquid ab illis assertur suspiciosum est adeò, ut mirari prorsus subeat viros alioquin eruditos non defuisse, qui illorum

commentis fucum sibi fieri permiserint. (Vide Ca- saub. Exerc. in Baron. Selden. de Syned. l. 2, c. 15. Schikard. jus Reg., etc.)

Quantùm autem in hoc argumenti genere errores minimi esse momenti videntur, non deessent tamen religionis christianæ obtractatores, invidiam de illis in nostros creatantes, nisi validâ refutatione eorum cavillationes præoccu- pantur. Neque Judæi pariter occasionem sibi oblatam omittent, ut objecta à nobis de Jesu Christo in cruceam acta prophetias eluderent, obtendentes crucis supplicium neque Patres suos usque recepisse unquam, nec nôsse. Oppone- rent insuper nullam habere se in vernaculo ser- mone vocem, quæ sive cruceam, sive spirantem adhuc hominem cruci suffluxum exprimeret. Si quis autem, adderet, apud nostros crucis fuerit usus, hujus tantum erat defunctis reorum cor- poribus suspendendis, non autem ut viventes cruciarentur. Quis, rogo, in animam sibi potuisset inducere, prophetarum oraculo Messiam ad supplicium destinari à Judæis; ad suppli- cium, inquam, Judæis ignotum, et nunquam apud ipsos usu receptum? Quis, quæso, credi- derit unquam Dei Filium novum et extraordi- narium supplicii genus selegisse, aliud planè ab eo quo soutes perinebantur, cum juxta psalmum in passione sua ipse cum *iniquis deputatus esse* voluerit (Luc. 22, 57)?

Vana hæc sunt, fateor, Judoæorum blatera- menta; quidni enim Messias sibi novum et ex-